

ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILÂP TARİHİ DERSLERİNDE ÖĞRENCİLERİN SINAV KAYGILARI İLE BAŞARILARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

THE RELATIONSHIP BETWEEN TEST ANXIETY AND STUDENTS' ACHIEVEMENT IN ATATÜRK'S PRINCIPLES AND REVOLUTION COURSE

Mehmet Derviş Kılınçkaya *

ÖZET: Bu araştırma Hacettepe Üniversitesi öğrencilerinin sınav kaygıları ile başarıları arasındaki ilişkinin Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersi bağlamında değerlendirilmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma H.Ü. Edebiyat Fakültesi ve H.Ü. Polatlı Meslek Yüksek Okulu öğrencilerinden oluşan 245 kişilik katılımcı grubu baz alınarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmada öğrencilerin sınav kaygısı düzeyleri ile başarı düzeyleri arasında bir ilişkinin bulunup bulunmadığı sorgulanmıştır. Sınav kaygısı ve başarı ilişkisinin yaş ve cinsiyet açısından farklılıklar göstermediği görülmüştür. Araştırmanın ortaya koyduğu bulgular, benzer diğer çalışmaları desteklemektedir.

Elde edilen bulgular çerçevesinde Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi derslerinde öğretenlerin kullandığı yöntemlerin öğrenenlerin kaygı düzeylerini olumlu yönde etkilediğini ve başarı düzeylerinin artmasına katkıda bulunduğunu söylemek mümkündür.

Anahtar sözcükler: Hacettepe Üniversitesi, Sınav Kaygısı, Başarı, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi, Tarih.

ABSTRACT: This article is concerned with the study of relationship between the test anxiety and students' achievement in the course on Atatürk's Revolutions and Principles. The participants of this study consist of 245 students from Faculty of Letters and Polatlı Technical Vocational School at Hacettepe University. The relationship between the level of test anxiety and students' achievement is examined and it is found out that there is no connection between the test anxiety and age and gender. However, the findings of this study support the findings of similar studies. It is possible to indicate that the methods and techniques that the lecturers use in this course positively affect the students' anxiety and thus achievement.

Keywords: Test anxiety, achievement, Atatürk's principles and revolution

GİRİŞ

Bilindiği gibi Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersleri konjonktüre bağlı olarak adı ve müfredatı zaman içinde farklılıklar göstermiş olsa da, üniversitelerimizde 1934 yılından başlayarak zorunlu ders olarak okutulmaktadır (Kılınçkaya, 2004: 2-3; Acun, 2010: 15-16). Dersin amaçları ülkenin 1923'ten itibaren yaşadığı dönüşümlerle bağlantılı olarak önemli farklılıklar göstermemekle birlikte temelde Osmanlı Devleti'nin yıkılması ile yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti devletinin farklılıklarını vurgulayarak, yapılan inkılâp hareketlerinin ülkenin toplumsal, siyasal ve ekonomik yapısında gerçekleştirilen değişimi ve önemini kavramak çerçevesinde tanımlanmıştır (Kılınçkaya, 2004: 3; Acun, 2010: 15). Cumhuriyet Tarihi yazıcılığında "Kuruluş yılları" olarak kabul edilen ve 1918-1950 yılları aralığına tekabül eden dönemde Tek Parti Yönetimi ve bu yönetime dayanak teşkil eden ideolojik çerçeveyi meşrulaştırma kaygısının ağır bastığı söylenebilir (Behar, 1996; 17-30). Bu tespiti destekleyen temel argümanlardan biri 1932 yılında bir komisyon tarafından kaleme alınan ve ikinci defa "Maarif Vekâleti Milli Talim ve Terbiye Dairesinin 25/1/1934 tarih ve 458 numaralı

*Doç. Dr. Hacettepe Üniversitesi, mdervis@hacettepe.edu.tr.

emriyle II. Defa olarak 32.000 nüsha...” basılan kitapta izlenen yöntemdir¹. Kitapların çeşitlenmesi 1950’de tek parti yönetiminin sona ermesi ve DP’nin iktidara gelmesi ile hızlanmakla birlikte tematik bakımdan radikal değişiklikler söz konusu olmamıştır². Ders, 1982 yılına kadar liselerde Türkiye Cumhuriyeti Tarihi, üniversitelerde ise 1960’a kadar Türk İnkılâp Tarihi, 1960’tan itibaren Türk Devrim Tarihi, 1982’den itibaren de Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi adı altında okutulmuştur.

1982 yılında dersin müfredatı oldukça detaylı bir şekilde belirlenmiş ve bu müfredata bağlı olarak YÖK tarafından görevlendirilen bir komisyon “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi I” ve “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi II” adı altında üniversitelerde ders kitabı olarak okutulmak üzere iki kitap yayınlamıştır. Ancak, üniversitelerde tek tip ders kitabının kullanılması zaman içinde terk edilmiş ve 1990’lı yılların başlarından itibaren müfredat değişmemekle beraber tematik değişiklikler gösteren pek çok kitap yayınlanmıştır.

Bu eserlerin hemen hepsinde 1934 yılından başlayarak yayınlanmış olan Türkiye Cumhuriyeti / Türk İnkılâp / Türk Devrim Tarihi kitaplarında Türkiye’de demokrasi ve özgürlüklerin genişlemesi ile paralel bir değişimi izlemek mümkündür.

Tarih öğretiminin “ulus-devlet / ulusal kimlik inşası” ile yakın bir ilişkisi olduğu pek çok araştırmacı tarafından vurgulanmıştır(Behar:1996) Bu çerçevede üniversite öğrencilerinin derse ilişkin algılarını araştıran çalışmalar da yapılmıştır. Öner ve Kaymak(1987) Türk gençlerinin sınav kaygısı düzeyleriyle ilgili çalışmalarında Kore, İran ve Ürdün’deki gençlerden daha düşük sınav kaygısına sahip olduklarını ortaya koymuşlardır. Sınav kaygısının bir ülkede sınava verilen önemin artmasıyla doğru orantılı olarak artış gösterdiği görülmüştür (Can,P.B., Dereboy, Ç., Eskin, M: 2012; 10)

Bu çalışma, esas olarak Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi derslerinin niteliğini değil bu dersi zorunlu olarak almakta olan üniversite öğrencilerinin başarılarıyla kaygı düzeyleri arasındaki ilişkiyi anlamaya yönelik bir çalışmadır.

Öğrenme pek çok faktörle bağlantılı bir süreçtir. Araştırmanın esas konusu sözü edilen süreci etkileyen faktörlerden biri olan ve bazen öğrenmeyi zorlaştıran hatta bazı durumlarda engelleyen kaygı ile başarı arasındaki ilişkiyi Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersleri bağlamında tespit etmektir. Kaygı ve başarı arasındaki ilişkinin araştırılması diğer alanlarda olduğu gibi Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi derslerinde de öğrencilerin başarılarının artırılabilmesi için üzerinde durulması gereken bir konu olduğu düşünülmektedir.

Kaygı, kısaca kaynağı belirsiz korku olarak tanımlanabilir (Baltaş, 1998: 118). Kaygı genetik ve biyolojik etkenlerden, öğrenmelerden, deneyimlerden ve yaşanan ortamdaki uyarıcılardan kaynaklanmaktadır (Cloninger, 1988; Kutlu, 2001:12). Kaygı durumlarında kişide genellikle bu durumla birlikte ruhsal ve bedensel yakınma ve belirtiler bulunabilir. Hafif tedirginlikten paniğe kadar giden bir yelpaze üzerinde bu yakınma ve belirtilerden biri ya da bir kaç bir arada görülebilir (Köknel,1986:135).

Genel olarak iki tür kaygının varlığı kabul edilmektedir. Spielberg tarafından ileri sürülen ve genel kabul gören iki durumlu kaygı yaklaşımında da bu iki kaygı türü ‘durumluk’ ve ‘sürekli kaygı’ olarak şöyle tanımlanmaktadır: ‘Durumluk kaygı’ (*State anxiety*), kişilerin özel durumları tehdit edici olarak yorumlaması sonucu oluşan duygusal tepkidir. ‘Sürekli kaygı’ (*Trait anxiety*) ise, bireyin kaygı yaşantısına yatkınlığıdır (Kutlu, 2001:13). Bu durumda kişi içinde bulunduğu durumu sürekli bir biçimde kaygı verici olarak algılama ve yorumlama eğilimindedir. Aslında kaygıyı yaratan olayların kendisi değil, olayların değerlendirme biçimleridir. Çevremizde oluşan bir olaya öğrenilmiş belirli bir

¹Eser, Türk Tarihini Tetkik Cemiyeti’nde (daha sonra Türk Tarih Kurumu adını alacaktır) oluşturulan bir komisyon tarafından kaleme alınmış, ”Umumi Türk Tarihinin Anahatları” adı altında yayınlanan 4 ciltlik dizinin 4. Cildi “mekteplerde okutulmasını kabul eden Maarif Vekâletine hediye etmiş” (Tarih IV, 1934; VI) ve kitap Bakanlık tarafından basılarak dağıtılmıştır. Bkz.: Tarih IV, 1934, II.

² Bu konuyu anlayabilmek için uzun yıllar boyunca okutulan ders kitabı olarak okutulan birkaç kitaba bakmak yeterli olacaktır: Enver Ziya Karal, (1972),Türkiye Cumhuriyeti Tarihi, Ankara ;Hamza Eroğlu,(1985),Türk İnkılâp Tarihi, Ankara; Ahmet Mumcu, (1984),Türkiye Cumhuriyeti Tarihi, Ankara.

düşünce ve yorum kalıbının gözlükleriyle bakarız ve bu olayla ilgili olarak belirli bir düşünceyi eşlemeyi öğreniriz (Özer, 2002: 32).

Kaygı, geniş anlamı ile sezilen bir tehlikeye hazırlanma sırasında algılanan güçsüzlük duygusunun yaşandığı duygusal bir durum olarak tanımlanmaktadır. Bazı bireylerde sürekli bir durum olarak karşılaşılan *kişilik kaynaklı kaygı*, insan kişiliğinin bir parçasıdır. ‘Durum kaynaklı kaygı’, belirgin bir duruma karşı belirli bir zaman içinde karşılaşılan tepki olarak tanımlanmaktadır. Son olarak, ‘olay kaynaklı kaygı’, belirgin olaylar karşısında yaşanmaktadır.

Kaygı hayatımızın her döneminde karşımıza çıkan bir durumdur. İnsanın tüm yaşamsal faaliyetlerini etkileyen kaygı, öğrenmeyi de önemli ölçüde etkilemektedir. Öğrenmenin tanımlarından biri de “insanların güdülerini doyurmak amacıyla yaptığı etkinlik” biçimindedir. Bu tanıma göre öğrenme, kişinin başarı ihtiyacını karşılamaktadır (Başaran, 1990: 270). Bu konuda bireyin beklentisi ne kadar yüksekse kaygı düzeyi de o kadar yüksek olmaktadır (Krasne, 2002: 75). Kaygı ile öğrenme arasında sıkı bir ilişki vardır. Bu ilişkinin niteliği tam olarak bilinmemekle birlikte belirli düzeydeki kaygının öğrenme için gerekli olduğu kabul edilmektedir. O halde kaygının öğrenmede yararlı olup olmadığını anlayabilmek için iki faktörün bilinmesi gerekir. Bu faktörler; (1) kaygının derecesi, (2) başarmayı amaçladığımız görev ya da öğrenmek istediğimiz bilginin zorluk derecesidir (Cüceloğlu, 1996: 278). Kaygı sadece öğrencinin kendisinden ya da öğrenilen bilginin niteliğinden kaynaklanmaz, Çevre de kaygının kaynağı olabilir. Anne babanın ve öğretmenlerin kendinden umut ettiklerini yerine getirememesi ve öğretmenlerin özlemleri ve günlük eylemlerinin birbirine zıt olması, başarıya arzusu karşı başarısızlık korkusuna kapılma öğrenciyi kaygıya düşüren nedenlerdir (Erden, 1997: 112). Bu kaygı öğrenmeyi güçleştirmek ya da engellemekle kalmayıp kişinin kendine olan güveninin sarsılmasına ve ben duygusunun zedelenmesine neden olmaktadır. Sınav kaygısının eğitimin önündeki en ciddi engel olduğu kabul edilmektedir. Sınav kaygısı bireyin bir sınavda başaramayacağına ilişkin yaşadığı endişe duygusudur. Birçok öğrenci sınavla birlikte kendi kişiliğinin değerlendirildiğini düşünmektedir. Böyle bir değerlendirme öğrenmeyi ve akademik başarıyı olumsuz yönde etkilemektedir (Kutlu, 2001: 13). Her şeyden önce kaygı duyulan bir etkinliği yürütmek bireyde gerilim ve yorgunluk duygusu yaratır. Bu durum bireyin o etkinlikten alacağı hazzı yok ederken, aynı etkinlikten beklenen başarıyı da düşürür. Aşırı kaygı kurbanı olan kişilerde sınavlarda soruları anlayamama, bildiklerini istediği anda hatırlayamama, düşünememe gibi haller bunun en belirgin işaretleridir (Horney, 1995: 44). Öğrenmenin en üst düzeyde gerçekleşebilmesi için kaygının olumsuz etkilerinin en aza indirilmesi gerekir. Burada öğrencinin kendi çabalarının yanı sıra çevreye özellikle de aileye büyük görevler düşmektedir. Çünkü aile “etkileşen kişiler birimidir” (Onur, 1995: 109). Dengeli duygusal ve toplumsal etkileşimin güçlü olduğu ailelerde çocuklar güven duygusu kazanarak kaygıdan daha az etkilenmeyi öğrenmektedir (Aral, 1998: 8). Ailenin eğitim durumu yükseldikçe çocuğa akademik yönden daha fazla destek olmakta, rehberlik yapabilmektedir. Bu durum çocukta güven duygusunu pekiştirmekte olayları daha akılcı bir biçimde değerlendirilmesine yardımcı olmaktadır.

“Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi” dersini alan öğrencilerin başarıları ile kaygı düzeyleri arasındaki ilişkiyi tespit etmeyi amaç edinen bu çalışmaya ilişkin aşağıdaki araştırma soruları oluşturulmuştur:

1. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi (AİT) dersini alan öğrencilerin okudukları bölümler açısından aralarında kaygı düzeyleri bakımından herhangi bir fark var mıdır?
2. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi (AİT) dersini alan öğrencilerin yaşları ile kaygı düzeyleri açısından herhangi bir fark var mıdır?
3. Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi (AİT) dersini alan öğrencilerin cinsiyetleri bakımından kaygı düzeyleri arasında herhangi bir fark var mıdır?
4. Atatürk ilkeleri ve İnkılâp Tarihi (AİT) dersini alan öğrencilerin başarıları ile kaygı düzeyleri arasında bir ilişki var mıdır?

YÖNTEM

Katılımcılar

Bu çalışma, üniversitelerde zorunlu ders olarak verilmekte olan Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi (AİT) dersini alan 118 tanesi bayan ve geri kalan 127 tanesi erkek olmak üzere toplam 245 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Bu öğrencilerden 58 tanesi (39 Kız + 19 Erkek) Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi İngilizce Mütercim Tercümanlık bölümü (A), 41 tanesi (25 Kız + 16 erkek) aynı fakültenin Fransızca Mütercim Tercümanlık bölümü(B), 29 tanesi (23 Kız + 6 Erkek) Sanat Tarihi bölümü(C), 28 tanesi (5 Kız + 23 Erkek) Hacettepe Üniversitesi Polatlı Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu Bilgisayar Programlama bölümü(D), 36 tanesi (Hepsi Erkek) aynı okulun Gaz ve Tesisat bölümü(E), 24 tanesi (19 Kız + 5 Erkek) H. Ü. Polatlı Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu Tıbbi Dokümantasyon bölümü ve Sekreterlik bölümü(F), 29 tanesi (7 Kız + 22 Erkek) H. Ü. Balâ Meslek Yüksek Okulu Bilgisayar Programcılığı bölümü (G) öğrencisidirler. Katılımcı grubun 140 tanesinin yaş aralığı 17-20 iken geri kalan 105 kişinin ise 21 ve üstü olduğu görülmektedir.

Dersler sırasında öğretmenlerin kullandığı yöntemler ise anlatım ve tartışmadır.

Kaygı Ölçeği

Çalışmada Necla Öner ve Deniz Albayrak Kaymak tarafından geliştirilen kaygı envanteri kullanılmıştır³. Çalışmada kullanılan kaygı envanteri 20 maddeden ve 4'lü (1: Hiçbir zaman; 2: Bazen; 3: Sık sık ; 4: Her zaman) skaladan oluşmaktadır. Ölçek ile ilgili güvenilirlik çalışması yapılmış ve güvenilirlik katsayısı $r=.95$ olarak bulunmuştur. Bu değer bize elde edilen güvenilirlik katsayısının bir hayli yüksek olduğunu ve çalışmada kullanılabileceğini göstermiştir.

VERİ ANALİZİ

245 katılımcı ile yapılan bu çalışmada toplanan verilerin analizinde SPSS 20.0 istatistiksel paket kullanılmıştır. Demografik bilgilerin analizinde öğrencilerin bölümleri ile kaygı düzeyleri arasında herhangi bir farkın olup olmadığı Tek-yönlü ANOVA testi kullanılarak sınanmıştır. Öğrencilerin yaş ortalamaları arasında kaygı düzeyleri açısından herhangi bir farkın olup olmadığı ve aynı şekilde öğrencilerin cinsiyetleri ile kaygı düzeyleri açısından herhangi bir farkın olup olmadığı gruplar arası manidarlık testi (t-test) uygulanmış ve elde edilen veriler tartışılmıştır. Çalışmanın en can alıcı noktası olan öğrencilerin kaygı düzeyleri ile AİT dersindeki başarıları arasında her hangi bir ilişkinin olup olmadığını görmek için ise Pearson korelasyon katsayısına bakılmış ve gerekli yordamlara gidilmiştir.

BULGULAR VE TARTIŞMA

Atatürk ilkeleri ve İnkılâp Tarihi (AİT) dersini alan öğrencilerin bölümleri arasında kaygı düzeyleri açısından her hangi bir fark var mıdır?

Atatürk ilkeleri ve İnkılâp Tarihi (AİT) dersini alan öğrencilerin bölümleri arasında kaygı düzeyleri açısından her hangi bir fark olup olmadığını görmek için Tek-yönlü Anova testi uygulanmış ve Sig.,000 düzeyde anlamlı bir farkın olduğu görülmüştür (Tablo 1).

³ “<http://www.aktuelrehberlik.com/index.php?topic=1258.msg14580#msg14580>”

Tablo 1*Öğrencilerin bölümleri arasında kaygı düzeylerine ilişkin farklılıklar*

	Karelerin Ort.	sd	Ort. Karesi	F	Sig.
Gruplar Arası	8,09	6	1,349	4,676	,000
Grup İçi	68,66	238	,288		
Toplam	76,76	244			

Aşağıda verilen Tablo 2 ve Tablo 3 incelendiğinde bu bağlamda E bölümü (m=2,54) öğrencilerinin kaygı düzeylerinin diğer bölüm öğrencilerine nazaran daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu bölümde okuyan öğrenciler her ne kadar sınav öncesinde bir stres yaşıyor iseler de, sınav sırasında bu stresin üstesinden gelmektedirler (m=1,58). Buradan anlaşılmaktadır ki öğrenci sınav öncesinde her ne kadar huzursuzluk hissetse de (m=3,33), bu huzursuzluk sınav esnasında kaybolmaktadır. Öğrenciler not kaygısı içerisine girerek dersten alacakları notun sınav sırasındaki başarılarını olumsuz yönde etkileyeceklerini ifade etmişlerdir (m=2,94). Sınav esnasında sorulan soruların detayları ile uğraşmak öğrencinin başarı düzeyini olumsuz yönde etkilemektedir (2,88). Sınavda başarısız olma korkusu öğrencinin kaygı düzeyini artırmakta ve dolayısıyla da başarı düzeyini olumsuz etkilemektedir (2,80). Dolayısıyla bu bölümde okuyan öğrencilerin sınava girmeden önce ve sınav esnasında çok endişelendiklerini (m=2,77), ve paniğe kapıldıklarını (m=2,66) ifade etmişlerdir. Buradan anlaşılmaktadır ki öğrenci başarısında kaygının yadsınamayacak rolü ortaya çıkmaktadır.

Tablo 2*Öğrencilerin bölümleri arasında kaygı düzeylerine ilişkin ortalamalar*

	Sayı	Ortalama	Standart Sapma	Std. Hata Ort.	95% Güven Aralığı	
					Alt	Üst
A	58	2,00	,51	,07	1,87	2,14
B	41	1,98	,58	,09	1,80	2,17
C	29	2,23	,63	,12	1,99	2,46
D	28	2,08	,57	,11	1,86	2,30
E	36	2,54	,40	,07	2,40	2,67
F	24	2,15	,52	,11	1,93	2,37
G	29	2,17	,55	,10	1,96	2,38
Toplam	245	2,15	,56	,04	2,08	2,22

Tablo 3*E Bölümü Öğrencilerinin Kaygı Düzeyleri*

	Sayı	Minimum	Maksimum	Ortalama	Std. Sapma
S1	36	1,00	4,00	2,3889	,80277
S2	36	1,00	4,00	2,9444	,86005
S3	36	1,00	4,00	2,5556	,90851
S4	36	1,00	4,00	2,6389	,89929
S5	36	2,00	4,00	2,8889	,82038

S6	36	1,00	4,00	2,3889	,90326
S7	36	1,00	4,00	2,4444	,93944
S8	36	1,00	4,00	2,6111	,90326
S9	36	1,00	4,00	2,1667	,81064
S10	36	1,00	4,00	1,5833	,73193
S11	36	1,00	4,00	2,4722	,97060
S12	36	1,00	4,00	2,0833	,93732
S13	36	1,00	4,00	2,4722	,90982
S14	36	1,00	4,00	2,6667	,98561
S15	36	1,00	4,00	3,3333	,92582
S16	36	1,00	4,00	2,7778	,95950
S17	36	1,00	4,00	2,8056	,98036
S18	36	1,00	4,00	2,6944	1,03701
S19	36	1,00	4,00	2,4444	,90851
S20	36	1,00	4,00	2,3889	,87105

Diğer taraftan öğrencilerin bölümlerine ilişkin yapılan bu incelemede B bölümünde okuyan öğrencilerin kaygı düzeylerinin diğer bölüm öğrencilerine nazaran daha düşük olduğu görülmektedir (m=1,98). Bu bölümdeki öğrenciler önemli sınavlara hazırlık yaparken (m=1,65) ve sınavlar esnasında stres yaşamayıp (m=1,48) herhangi bir endişeye kapılmadıklarını (m=1,53), sınavlara iyi hazırlandığı dönemlerde herhangi bir şekilde strese girmediklerini (m=1,65), dolayısıyla da cevap vermekte güçlük çekmediklerini (m=1,68) ifade etmişlerdir (Tablo 4).

Tablo 4

B Bölümü Öğrencilerinin Kaygı Düzeyleri

	<i>Sayı</i>	<i>Minimum</i>	<i>Maksimum</i>	<i>Ortalama</i>	<i>Std. Sapma</i>
S1	41	1,00	4,00	2,5854	,92129
S2	41	1,00	4,00	2,3415	,93834
S3	41	1,00	4,00	1,8293	,94611
S4	41	1,00	4,00	1,8293	,91931
S5	41	1,00	4,00	2,2195	1,10707
S6	41	1,00	4,00	1,9268	,75466
S7	41	1,00	4,00	1,8780	1,00487
S8	41	1,00	4,00	2,2439	1,06725
S9	41	1,00	4,00	1,6585	,82492
S10	41	1,00	4,00	1,4878	,74572
S11	41	1,00	4,00	1,7561	,73418
S12	41	1,00	4,00	1,5366	,83957
S13	41	1,00	4,00	2,0732	1,08144
S14	41	1,00	4,00	1,9024	,94353
S15	41	1,00	4,00	2,6829	1,23367
S16	41	1,00	4,00	2,1707	,99756
S17	41	1,00	4,00	2,1220	1,00487
S18	41	1,00	4,00	1,9512	1,02350
S19	41	1,00	3,00	1,8049	,81300
S20	41	1,00	4,00	1,6829	,90662

Atatürk ilkeleri ve İnkılâp Tarihi (AİT) dersini alan öğrencilerin yaşları arasında kaygı düzeyleri açısından her hangi bir fark var mıdır?

Çalışmanın konuları arasında bulunan AİT dersini alan öğrencilerin yaşları ile kaygı düzeyleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farka rastlanmamıştır (Sig. 0.833) (Tablo 5). Şöyle ki, 17-20 yaş arası grupta bulunanları kaygı düzeylerine ilişkin ortalamaları $m=2,21$ iken, bu ortalama 21-ve üstü yaş grubunda $m=2,06$ olarak tespit edilmiştir. Bu ortalamalar da bize söz konusu iki grup arasında kaygı düzeyleri bakımından birbirlerinden belirli düzeyde farklılık göstermedikleri anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, öğrenenlerin yaşları kaygı düzeyleri bakımından bir önem arz etmemektedir (Tablo 6).

Tablo 5

<i>Grup İstatistikleri</i>					
	<i>Yaş</i>	<i>Sayı</i>	<i>Ortalama</i>	<i>Std. Sapma</i>	<i>Std. Hata Ortalaması</i>
<i>Genel</i>	<i>17-20</i>	<i>140</i>	<i>2,2125</i>	<i>,56023</i>	<i>,04735</i>
	<i>21 ve Üstü</i>	<i>105</i>	<i>2,0624</i>	<i>,55278</i>	<i>,05395</i>

Tablo 6

<i>Bağımsız Örneklem Testi</i>										
		<i>Levene's Testi</i>				<i>t-test</i>				
		<i>F</i>	<i>Sig.</i>	<i>t</i>	<i>sd</i>	<i>Sig. (2-tailed)</i>	<i>Ort. Fark</i>	<i>Std. Hata</i>	<i>95% Güven Aralığı</i>	
									<i>Alt</i>	<i>Üst</i>
<i>Genel</i>	<i>Beklenen</i>	<i>,093</i>	<i>,761</i>	<i>2,087</i>	<i>243</i>	<i>,038</i>	<i>,15012</i>	<i>,07192</i>	<i>,00846</i>	<i>,29178</i>
	<i>Beklenmeyen</i>			<i>2,091</i>	<i>225,725</i>	<i>,038</i>	<i>,15012</i>	<i>,07178</i>	<i>,00868</i>	<i>,29156</i>

Atatürk ilkeleri ve İnkılâp Tarihi (AİT) dersini alan öğrencilerin cinsiyetleri arasında kaygı düzeyleri açısından her hangi bir fark var mıdır?

AİT dersini alan öğrencilerin kaygı düzeyleri ile cinsiyetleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olup olmadığı gruplar arası manidarlık testi (t-testi) ile sorgulanmış ve herhangi bir farkın olmadığı görülmüştür (Sig. 038) (Tablo 7). Yukarıdaki analizde de ortaya çıkan durum her iki grubun ortalamalarına bakıldığında AİT dersini alan öğrencilerin cinsiyetleri açısından da anlamlı bir farkın olmadığını göstermektedir (Kızlar için $m=2,14$; Erkekler için $m=2,15$). Cinsiyet açısından kaygı düzeyleri neredeyse birbirine paralel haldedir (Tablo 8).

Tablo 7

<i>Grup İstatistiği</i>					
	<i>Cinsiyet</i>	<i>Sayı</i>	<i>Ortalama</i>	<i>Std. Sapma</i>	<i>Std. Hata Ortalaması</i>
<i>Genel</i>	<i>Kız</i>	<i>118</i>	<i>2,1403</i>	<i>,60536</i>	<i>,05573</i>
	<i>Erkek</i>	<i>127</i>	<i>2,1555</i>	<i>,51844</i>	<i>,04600</i>

Atatürk ilkeleri ve İnkılâp Tarihi (AİT) dersini alan öğrencilerin başarıları ile kaygı düzeyleri arasında bir ilişki var mıdır?

Tablo 8*Bağımsız Örneklem Testi*

	Levene's Testi				t-test					
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Ortalamalar arası fark	Std. Hata Farkı	95% Güven Aralığı		
								Alt	Üst	
Genel	Beklenen	2,326	,129	-,212	243	,832	-,01526	,07185	-,15680	,12628
	Beklenmeyen			-,211	231,129	,833	-,01526	,07226	-,15764	,12712

Atatürk ilkeleri ve İnkılâp Tarihi (AİT) dersini alan öğrencilerin başarıları ile kaygı düzeyleri arasında bir ilişkinin olup olmadığını görmek üzere Pearson korelasyon katsayısına bakılmış ve her iki değişken arasında ($r=-.13$) 0.05 düzeyde düşük de olsa bir ilişki gözlenmiştir (Tablo 9). Buradan hareketle bu ilişki açısından AİT dersini alan bölümler düzeyinde bazı farklılıklar görülmüştür. Sadece "F" bölümü öğrencilerinin başarı ile kaygı düzeyleri arasında ($r=.399$) 0.05 düzeyde anlamlı ve genel sonuç her ne kadar negatif yönde olsa da bu ilişki pozitif yönde görülmüştür. Buradan şu anlaşılmaktadır, kaygı düzeyi yüksek olanın başarı seviyesi düşmekte ve tersi durum da ise, yani, kaygı düzeyi düşüğe başarı oranı da buna paralel düzeyde yükselmektedir. Bu sonuç, elde edilen $r=-.13$ lük değeri de destekler niteliktedir.

Tablo 9*Korelasyon*

	Notlar	Genel	
Notlar	Pearson Korelasyon	1	-,137*
	Sig. (2-tailed)		,032
	N	245	245
Genel	Pearson Korelasyon	-,137*	1
	Sig. (2-tailed)	,032	
	N	245	245

*. Korrelasyon 0.05 düzeyde (2-tailed) anlamlıdır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Atatürk ilkeleri ve İnkılâp Tarihi (AİT) dersini alan öğrencilerin başarıları ile kaygı düzeyleri arasında bir ilişkinin olup olmadığını araştıran bu çalışmada elde edilen verilere göre öğrencilerin bölümleri ile kaygı düzeyleri arasında bir farkın varlığından söz edilirken, bu özelliğin yaş ve cinsiyete göre değişmediğini söyleyebiliriz. Ancak, AİT dersini alan öğrencilerin başarıları ile kaygı düzeyleri arasında çok düşük düzeyde de olsa bir ilişkinin var olduğu anlaşılmaktadır. Kaygı düzeyi ve başarı arasındaki ilişkiyi sorgulayan başka çalışmalarda da (Özan, Yüksel; 2003) benzer sonuçların ortaya koyduğu gibi kabul edilebilir 'durumluk kaygı düzeyi'nin, başarıyı etkileyen bir faktör olarak görülmesinde yarar olduğu düşünülmektedir.

Öte yandan araştırmanın ortaya koyduğu bulgular göz önüne alındığında Hacettepe Üniversitesi'nde Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi derslerinden sorumlu öğretim elemanlarının derslerde uyguladıkları yöntemlerin öğrencilerin kaygı düzeylerini dengede tutarak başarılarını destekleyen yöntemler olduğu söylenebilir.

Kaynakça

- Acun, F. (Ed.) (2010). *Atatürk ve Türk İnkılâp Tarihi*, Siyasal Kitabevi, Ankara.
- Baltaş, A. (1988). Kaygı Düzeyi Açısından Okullar Arası Farklar. *XXII. Ulusal Psikiyatri ve Nöroloji Bilimleri Kongresi Bilimsel Çalışmaları*, Ege Üniversitesi Basımevi, İzmir.
- Baltaş, A. ve, Baltaş, Z. (1998). *Stres ve Başa Çıkma Yolları*, 18. Basım, Remzi Kitabevi.
- Behar, Ersanlı, B(üşra), (1992). İktidar ve Tarih Türkiye’de “ Resmî Tarih “ Tezinin Oluşumu (1929 – 1937), Afa Yayınları, İstanbul
- Can, Pınar Başpınar - Dereboy, Cigdem - Eskin, Mehmet; “Yüksek Riskli Sınav Kaygısının Azaltılmasında Sistemik Duyarsızlaştırma ile Bilişsel Yeniden Yapılandırmanın Etkililiğinin Karşılaştırılması” , *Türk Psikiyatri Dergisi*, 2012;23(1): 9-17 , İstanbul, 1995
- Cüceloğlu, D. (1992). *İnsan ve Davranışı, Psikolojinin Temel Kavramları*. 3. Basım,; Remzi Kitabevi, İstanbul.
- Kılınçkaya, M. Derviş (Ed.) (2004). *Atatürk ve Türkiye Cumhuriyeti Tarihi*, Siyasal Kitabevi, Ankara.
- Köknel, Ö. (1991). *Kaygıdan Mutluluğa Kisilik*, 13. Basım, Altın Kitaplar Yayınevi, İstanbul.
- Öner, N. (2009). *Türkiye’de Kullanılan Psikolojik Testlerden Örnekler*, Boğaziçi Üniversitesi Yay., İstanbul.
- Özan, Mukadder Boydak -Yüksel,Yüstra , “Öğrencilerin Sınav Kaygılarının Öğrenmeleri Üzerindeki Etkileri, *Doğu Anadolu Araştırmaları*”, 3, 2003, s.64-70.
- Öztürk, O. (1997). *Ruh Sağlığı ve Bozuklukları*, Hekimler Yayın Birliği, Ankara.
- Varol, Ş. (1990) Lise *Son Sınıf Öğrencilerinin Kaygılarını Etkileyen Etmenler*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun.

Kaynakça Bilgisi

- Kılınçkaya, M. D. (2013). Atatürk ilkeleri ve inkılâp tarihi derslerinde öğrencilerin sınav kaygıları ile başarıları arasındaki ilişki. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi [Hacettepe University Journal of Education]*, 28(1), 235-243.

Citation Information

- Kılınçkaya, M. D. (2013). The relationship between test anxiety and students’ achievement in Atatürk’s principles and revolution course. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi [Hacettepe University Journal of Education]*, 28(1), 235-243.